

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Quidam præster certitudinem, quod quis sit excommunicatus vitandus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

servari ius. Cum non ab hom. de sent. & excomm. disponens, ut publicus excommunicatus publice vitetur; occultus, occulte, iam patet ex dictis responsio manifesta. Huius enim legis dispositio satis probabiliter limitata, & mitigata fuit à Concilio Constantensi, ut dictum est.

30. Hæc pro angustia temporis, quo propositam difficultatem ex temporario stylo percurrere iussus sum, minus eruditè composita, boni consuleret, dignetur, Antistes amplissime.

Concertationis finis.

31. Hæcenus Dissertatio Theologi iunioris, & Auditoris olim mei, nam fortasse, quia mei, mihi eruditior vita est, animoque insedit gravior. Nec tamen minus doctam censui Senioris communiori sententiæ innixam disputationem, (nam censeo cum Leandro d. 13. de excomm. quest. 56. utramque opinionem esse probabilem) & nisi iunioris urbanitas licet diremisset, incerti adhuc, cuiusnam Beneficium concedendum esset, ego, & examinatorum confellus ambigeremus. Nodus ergo fabulæ sic dissolutus est:

32. Vbi lecta est utriusque conscriptio, & nutibus, plausibusque, ut videbatur, æquè probata, antequam è loco concertationis discederent, ut iis absentibus liberiora concurrerent suffragia, Theologus iunior, se aliquid velle in medium afferre, significavit, atque annuente Antistite, sic exorsus est:

Illustrissime Præsul, absoluto iam examine, ad quod accedere, valide me rationes non moverunt modò, sed coegerunt, còque à me (quod Summo Deo immortales sint gratia) ut ex humanissima horum omnium approbatione conicio, non infeliciter exacto, oro dominationem vestram, ut Beneficium, de quo est contentio, per familiarium huic meo concertatori, quem ab infantia semper sum veneratus, meo iuri, quodcumque illud sit, cedente, liberrimè concedat. Ego iunior, hic ætate Senior: Ego Patrimonium aliquantulo locupletius possideo, hic aliquantò sentius. Ego, ut cætera omitam, experientia ipso minor, longè maior ipse. Vnum mihi fatis erit, superque, si amplissima dominatio vestra mei non immemor, primo vacante non dissimili Beneficio, illud præster, quod eiusdem Dominationis vestræ prudentia, atque humanitas gerendum esse, dictaverit.

O verè nobilem animum (erat enim, & sanguine, & genere præclarus): exclamavit, his auditis, Archiepiscopus, & conferatur (inquit) Parochiæ ministerium amico, sed ne tibi sola spes, quæ fallax esse consuevit, ablandiatur, quandoquidem universi iuris mei Vicarium propediem Roman legatus sum, te nunc in eius muneris locum substituo, optata nostra, in ærum, dum ille redit, promovebit Deus. Plausum dedimus ad hæc, quotquot ibi aderamus omnes: Ille ergo Beneficio auctus, hic novo munere decoratus, cum gratias bono Antistiti egissent, læti discessere, Examinatorumque confellus, felici omine dissolutus est.

§. III. Quidnam præstet certitudinem moralem, quod quis sit excommunicatus vitandus, vel denunciatus?

1. **EX** omnium sententia ad obligandos Fideles, ut excommunicatum à sua communicatione repellant, requiritur certitudo moralis, quod quis sit excommunicatus vitandus, hoc est, quod sit denunciatus publicè, vel publicus percussor Clerici, & quod non fuerit absolutus. Hæc ergo in præsentia sunt aliquantò distinctius explicanda.

1. Dico primò, si sit probabile, aliquem esse excommunicatum vitandum, & item probabile non esse, posse à te illum vitari, & posse non vitari, quia potes alterutrum ex his probabilitatibus amplecti. Quod si sit probabile illum esse excommunicatum vitandum, sed

nulla probabilitas appareat, illum talem non esse, tunc certè is à te debebit, quia in materia, hæc dicitur à te certitudo moralis.

3. Dico tamen secundò, ad expellendum excommunicatum à iudicio, concludenter esse probandum communicationem, & denuntiationem, nec satis esse probabilem, seu verisimilem, ita enim dicitur cap. 1. de excomm. in 6.

4. Dico tertio: Quid si, facta morali diligentia, (quæ omnino facienda est) remaneat negativè dubium. An primò, quis sit excommunicatus, An secundò, sit denunciatus, An, tertio, sit ab excommunicatione vitandus absolutus?

5. Respondeo, in primo, & secundo casu non obligaris illum vitare, quia possidet tua libertas. Legè quæ in hanc rem dixi lib. 1. in Decal. cap. 3. §. 7. verè. Confessio. Excipit Suarez, Lezana, Avil. apud Caltrapol. l. 1. c. 1. alique, nisi agatur de aminatione, vel recepto Sacramento, de qua re nos lib. 1. Decal. cap. 3. §. 4. num. 20. In tertio, obligaris, quia tunc possidet tuam potestatem, excommunicatio vitanda. Absolutio autem est dubia.

6. Dico quartò: Vndenam haberi possit prædicta certitudo moralis, quod quis sit excommunicatus, denunciatus nominatim?

Respondeo, habetur primò, à fama publica, quæ fit à viris fide dignis orta. Secundò, à testimonio duorum, trium fide dignorum, asserentium, hanc esse denuntiationem. Tertio à testimonio Parochi, offerentis inter communicationis, & denuntiationis, secus, si is solus voce testaretur: quia uni testi, quamvis digno non liceat credere, quamvis possim. Addo, uni testis licet dignus non esse fidem habendam, quando agitur de gravi alio rursus præiudicio.

7. Quæ dicta sunt proportionaliter applicata ad certitudinem, quæ requiritur, ut percussor publicus Clerici à te, qui eiusmodi percussioni non adfuit, vitandus sit.

8. Dico quintò: Vndenam habeatur similis certitudo, quod quis, si sit fuerit excommunicatus vitandus, tamen sit absolutus?

9. Respondeo, ex similibus testimoniis, quæ in modò indicavimus. Quare moralem certitudinem abolitionis præstabit tibi, Primò, eadem fama publica. Secundò, idem testimonium duorum, vel trium, in d. h. c. sufficiet testimonium unius fide digni, iam enim dixi, non fide digno me posse fidem habere, multò magis in casu, de quo loquimur, in quo agitur de favore. Tertio, debet ipsius excommunicati, si alias, spectata conditione personæ, & negotij, prudenter ipsi credi potest. Quarto, aliquem tempus, ipsumque, cum sit timorata confessio, se, ut non excommunicatum gerere.

10. Dico denique sextò, Quid, si certò sciam ex confessione Sacramentali, te esse excommunicatum vitandum tunc, vel debeo te vitare?

Respondeo, cum Suar. Avila, Bonac. Delugo, alique cit. à Leand. de Pen. tr. 5. d. 10. q. 12. Quamvis, si à te contra Confessionem sciam, vitandum te esse, debcam vitare, quia tuum testimonium facit mihi moraliter certum tuam excommunicationem; tamen, si id sciam, tu in confessione, nullo modo possum te vitare, neque in publico, neque in occulto, quia, ut alibi dixi, nunquam possum uti scientia habita in confessione in incommunicatum Penitentis. Quicquid ergo distinguat Leand. ibid. de resus d. 15. de excomm. q. 48. qui dicit, te posse vitare, non in publico, sed in secreto, licet ad id non tenearis, absolute enim dico, nunquam te posse.